

کتابهای ویژه‌ی آموزش پرورش

آموزش و پرورش (حیطه عمومی)

کتاب موفقیت در آزمون‌های آموزش و پرورش

- بر اساس سرفصل‌های اعلام شده از سازمان سنجش و آموزش کشور
- شرح و خلاصه درس و معرفی نکات برتر منابع ویژه‌ی آموزش و پرورش
- سؤالات ادوار گذشته، ۱۴۰۲، تست‌های تألیفی و شبیه‌سازی شده

تاریخ و فرهنگ تمدن؛
تعلیم و تربیت اسلامی؛
توانایی‌های عمومی و ذهنی؛
معارف و اندیشه‌های اسلامی و انقلابی؛
دانش سیاسی، اجتماعی و حقوق اساسی

□ بخش تعلیم و تربیت اسلامی..... ۵

◀ شرح درس..... ۶

□ بخش معارف و اندیشه‌های اسلامی و انقلابی..... ۵۷

◀ شرح درس و نکات تکمیلی..... ۵۸

□ بخش تاریخ و فرهنگ تمدن..... ۱۱۷

◀ شرح درس و نکات تکمیلی..... ۱۱۸

◀ خلاصه درس و معرفی نکات برتر کتاب توسعه و مبانی تمدن غرب اثر مرتضی آوینی و

کتاب تعلیم و تربیت اثر مرتضی مطهری..... ۲۳۱

□ بخش دانش سیاسی، اجتماعی و حقوق اساسی..... ۳۰۹

◀ شرح درس و نکات تکمیلی..... ۳۱۰

□ بخش توانایی‌های عمومی و ذهنی..... ۳۵۷

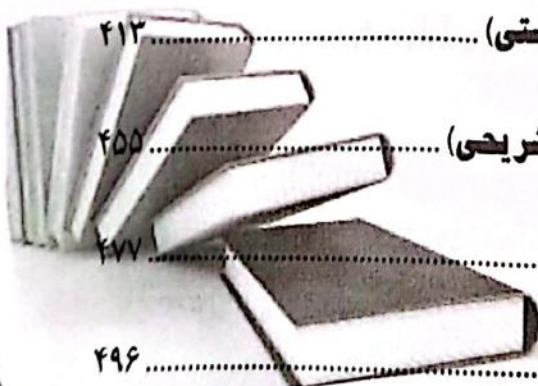
◀ شرح درس و نکات تکمیلی..... ۳۵۸

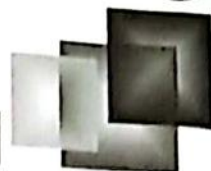
□ بخش سؤالات شبیه‌سازی شده و تألیفی (تستی)..... ۴۱۲

□ بخش سؤالات شبیه‌سازی شده و تألیفی (تشریحی)..... ۴۵۵

□ بخش سؤالات ۱۴۰۲ آموزش و پرورش..... ۴۷۷

□ بخش سؤالات ۱۴۰۳ آموزش و پرورش..... ۴۹۶

*** لطفاً جهت تکمیل منابع مطالعاتی، بخش آیین‌نامه اجرایی مدارس مصوب ۱۳۰۰ شورای عالی آموزش و پرورش را دانلود و هتماً مطالعه نمایید. مطالب این بخش نیز مورد نظر طراحان سؤال می‌باشد.

مبانی نظری تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی جمهوری اسلامی ایران

تبیین چیستی تربیت

 تعریف چیستی تربیت به صورت تجویزی (بیان حقیقت تربیت آن چنان که باید باشد)، امری است متکی بر مفروضات و مبانی اساسی مورد قبول در نگرش اسلامی. لذا، تعریف برگزیده، تعریفی از تربیت بر اساس دیدگاه اسلامی (یعنی تربیت اسلامی به معنای عام) محسوب می‌شود.

 موضوع تعریف تربیت، در این مجموعه (به لحاظ مقصود مدنظر از تعریف تربیت) و بر حسب اصطلاح رایج تنها شامل آن دسته از تدابیر و فعالیت‌های اجتماعی هدفمندی است که از سوی انسان‌های نسبتاً رشد یافته به منظور رشد و اصلاح پایدار همه جنبه‌های فردی و جمعی وجود دیگر افراد آدمی و طبیعتاً به اشکال مختلف نسبت به مخاطبان گوناگون در طول زندگی ایشان انجام می‌شود. (بنابراین اصطلاح، تعریف موردنظر به لحاظ صبغه انسان و اجتماعی آن شامل تربیت الهی و حتی تدابیر و اعمال اصلاحی انسان‌های بزرگ سال نسبت به خویشان - خودسازی و تهذیب نفس - نمی‌شود)

استنباط و پردازش مفاهیم کلیدی:

الف) مفاهیم کلیدی عام (گروه اول):

 حیات طیبه: حیات طیبه وضع مطلوب زندگی بشر در همه ابعاد و مراتب، بر اساس نظام معیار ربوبی است که تحقق آن باعث دستیابی به غایت زندگی یعنی قرب الی‌الله خواهد شد. البته حیات طیبه امری صرفاً اخروی نیست (که تنها در عالم آخرت و پس از مرگ محقق گردد) بلکه در حقیقت حاصل ارتقا و استعلا حیات طبیعی و متعارف آدمی در همین دنیا، با صبغه الهی بخشیدن به آن است که با پذیرش حاکمیت نظام معیار دینی (مبانی و ارزش‌های مقبول دین اسلام) بر ابعاد فردی و اجتماعی زندگی آدمی و تمام شئون مختلف آن، جلوه‌ای از آن قابل تحقق‌اند و تحقق آن به شکوفایی فطرت و رشد همه جانبه استعدادهای طبیعی و تنظیم متعادل عواطف و تمایلات و در نتیجه تکوین و تعالی پیوسته هویت افراد جامعه (در راستای شکل‌گیری و پیشرفت مداوم جامعه‌ای صالح بر اساس نظام معیار دینی در مسیر قرب الی‌الله) منجر می‌شود.

 تحقق در همه مراتب: حیات طیبه امری دارای مراتب و درجات است که تنها دستیابی به آن مقصود هر انسان دیندار در دنیا است، بلکه وصول به برخی مراتب مقدماتی آن نظیر تأمین متعادل نیازهای

زیستی و طبیعی افراد جامعه یا رعایت بعضی از هنجارها و ارزش‌های اخلاقی مورد قبول عموم عقلا - هم مقبول و بلکه مورد تأکید فراوان همه ادیان الهی است و هم مورد درخواست هر شخص دارای عقل سلیم است.

تحقق در همه ابعاد فردی و جمعی (بشلون مختلف زندگی): در نگرش اسلامی حیات طیبیه مفهومی یک پارچه و کلی اما دارای دو بُعد فردی و اجتماعی است که هر دو اصالت دارند.

لغات برگزیده

به‌طور کلی می‌توان شئون گوناگون حیات طیبیه را - که به نظر می‌رسد همه وجوه زندگانی شایسته آدمی در ابعاد فردی و اجتماعی را بر اساس نظام معیار دینی در بگیرند - به این شرح برشمرد: شأن اعتقادی، عبادی و اخلاقی؛ شأن بدنی و زیستی؛ شأن اجتماعی و سیاسی؛ شأن علمی و فناوری؛ شأن اقتصادی و حرفه‌ای و شأن هنری و زیباشناختی؛ که هر کدام جایگاه مهمی در حیات طیبیه - البته با محوریت شأن اعتقادی، عبادی و اخلاقی حیات طیبیه - دارند اما نکته مهم آن است که این شئون مختلف کمابیش، هم در تحقق بعد فردی حیات طیبیه و هم در دستیابی به بعد اجتماعی این نوع زندگانی، جلوه‌گر می‌شوند.

نظام معیار اسلامی: مقصود از این نظام، مجموعه‌ای منسجم از مبانی و ارزش‌های برگرفته از منابع معتبر دین حق (= اسلام) و یا متناسب با آن‌هاست که پذیرش این مجموعه و رعایت عملی آن در همه ابعاد و شئون زندگی وجه تمایز اساسی حیات طیبیه از زندگی رایج غیردینی (= سکولار) محسوب می‌شود.

انتخاب و التزام آگاهانه و اختیاری نظام معیار اسلامی: انتخاب و التزام، سطوح متفاوتی از اسلام و ایمان ظاهری و تسلیم عملی نسبت به ظواهر شرعی (نداشتن مخالفت ظاهری با ضوابط فقهی) و در مرتبه بالاتر اطمینان و یقین قلبی و تعهد به مراعات کامل همه حدود و ارزش‌های نظام معیار دینی در زندگی روزمره (از مراعات موارد شبهه ناک و احتیاط در این امور تا تقید به انجام مستحبات و ترک مکروهات در اعمال فردی و التزام و تلاش برای حاکمیت معیارهای دینی بر همه اعمال و شئون اجتماعی) را در بر می‌گیرد.

انطباق با نظام معیار اسلامی: بر حسب میزان و حدود انطباق اعمال و اخلاق زندگی با ارزش‌های نظام معیار دینی و نیز کیفیت این سازگاری به لحاظ نوع نیت و انگیزه آن (جلب رضای الهی یا کسب منافع دنیوی - اخروی موافقت با نظام معیار دینی و یا پرهیز از عواقب دنیوی - اخروی مخالفت با آن).

هویت: هویت به طور کلی برآیند تعامل اختیاری آدمی با مجموعه‌ای از عوامل و موانع مؤثر بر وجود اوست که در قالب ترکیبی از بینش‌ها، باورها، گرایش‌ها، تصمیمات، اعمال مداوم (فردی و جمعی) و آثار تدریجی آن‌ها به تدریج در درون خود فرد شکل می‌گیرد و به همین منوال متحول می‌گردد. از این رو نتیجه هویت متمایز هر انسان در نهایت، محصول اکتساب برخی صفات و توانمندی‌ها و مهارت‌ها، توسط خود اوست و از این رو، نه تنها امری ثابت و از پیش تعیین شده نیست، بلکه بیش از هر چیز، حاصل تلاش و توفیق شخص - در پرتو اراده و عنایات الهی و البته تا حدودی متأثر از شرایط طبیعی زندگی و نظام فرهنگی، اقتصادی و سیاسی اجتماع - است.

تکوین و تعالی پیوسته: تحقق و تحول هویت فردی و جمعی بیش از هر چیز به جریان منحصربه‌فرد زندگی فردی و اجتماعی هر شخص و نحوه خردورزی او و در نتیجه معرفت، باور، اراده و اعمال (فردی و جمعی) اختیاری خود او وابسته است، همچنان که تکوین و تحول هویت فردی و جمعی نیز بر اعمال و کوشش -

های فردی و جمعی خویش را چنان که می‌خواهد شکل دهد و آن را به طور مداوم متحول سازد. این تغییر و تحول اگر در جهت غایت حقیقی زندگی انسان (قرب الی‌الله) و بر اساس نظام معیار متناسب با این غایت انجام شود با شکوفایی فطرت الهی و رشد همه جانبه استعدادهای طبیعی و تنظیم متعادل عواطف و امیال انسان و کسب شایستگی‌های مورد نیاز برای تحقق حیات طیبه (در بُعد فردی و اجتماعی) ملازم خواهد بود.

 مؤلفه‌های هویت: هویت آدمی می‌تواند و باید وجهی ترکیبی داشته باشد و بر اساس خردورزی‌اش به برآیندی از شناخت و بینش، باور و گرایش، میل و کشش، اراده و انتخاب، عمل صالح فردی و جمعی مبتنی بر این مبادی و تداوم آن در گذر زمان برسد که به شکل‌گیری صفات و توانمندی‌ها و مهارت‌ها و در نهایت به تکوین و تعالی هویت فردی و جمعی به صورتی یک‌پارچه و بر اساس نظام معیار ربوبی بیانجامد. نباید هویت را صرفاً به جنبه فردی درک و احساس و نگرش و تجربه شخصی فرد از خویش (ناظر به مفاهیمی روان شناختی نظیر خودپنداری) یا امری وابسته به اجتماع و کاملاً سیال و نسبی (صرفاً متأثر باور، میل و عمل اختیاری فردی و جمعی او) را فراموش کنیم که مایه تشخیص عینی (نه ذهنی یا احساسی) هر فرد از دیگران و نیز وجه اشتراک واقعی وجود هر فرد با هستی دیگران است.

 ابعاد و لایه‌های هویت: به طور کلی هویت آدمی به لحاظ تأثیرپذیری از حضور فرد در موقعیت‌های مختلف و عمل فردی و جمعی هر انسان، شامل دو بعد با جنبه فردی و جمعی می‌شود، جنبه فردی هویت به وجه شخصی و منحصر به فرد وجود هر انسان اشاره دارد و وجه جمعی هویت ناظر به وجوه مشترک شخصیت فرد با دیگران است که شامل لایه‌های متعددی می‌شود. همه ابعاد و لایه‌ها باید به طور ترکیبی و یک‌پارچه و متعادل بر اساس نظام معیار اسلامی تکوین و تحول یابند.

 جامعه صالح: جامعه صالح در نگرش اسلامی، اجتماعی است که بر روی نمودن به خدا در حالت تسلیم و رضا استوار می‌شود نه بر روابط نژادی، خویشاوندی یا قبیله‌ای و نه روابط انتفاعی و ستمگرانه یا روابط قراردادی، که رویکرد استخدامی دارد و بر منفعت‌های یک طرف یا دو طرف قرارداد متکی است. در جامعه صالح که مظهر تحقق بعد اجتماعی حیات طیبه به شمار می‌آید، «پیوندها» خشونت‌آمیز نیست بلکه ارتباط میان اعضای جامعه به ارزش‌های انسانی و اخلاقی، معرفت، محبت و اطاعت از خدا معطوف است.

 شکل‌گیری و پیشرفت مداوم: پذیرش توحید ربوبی، قبول ولایت خداوند و اولیای خدا و تن دادن به سرپرستی طاغوت از مبادی تشکیل جامعه صالح‌اند و منتهای آن نیز وصول به قرب الی‌الله است. از سوی دیگر می‌توان «حقیقت‌مداری»، «عقل‌گرایی»، «عدالت‌محوری»، «قانونمندی»، «کرامت انسان» «مسئولیت‌پذیری»، «مهرورزی» و «رعایت حقوق و اخلاق انسانی» را از مؤلفه‌های مهم جامعه صالح دانست.

 نکته‌برتر: باید مبنای اصلی تشکیل جامعه صالح و پیشرفت مداوم آن را باید «انتخاب و التزام آگاهانه و اختیاری نظام معیار اسلامی در عرصه زندگی اجتماعی و روابط جمعی میان انسان‌ها» دانست.

 موقعیت: منظور از موقعیت، نسبت مشخص، پویا، قابل درک و تغییری است که حاصل تعادل پیوسته انسان - به منزله عنصری آگاه، آزادی و دارای اختیار - با خداوند و گستره‌ای از جهان هستی در محضر خداوند متعادل است.

درک و بهبود مداوم موقعیت: تعامل فعال انسان با عناصر گوناگون موقعیت از سویی موجب تغییر مداوم مرتبه وجودی آدمی در نتیجه تکوین و تحول پیوسته هویت فرد می‌شود و از دیگر سو، به خلق مداوم موقعیت‌های جدید می‌انجامد.

نگته برتر: «درک» (درست) موقعیت خویش و دیگران و عمل مداوم برای بهبود آن «مستلزم اولاً معرفت خود و اعتماد به نفس (به منزله شناسنده و اصلاح کننده موقعیت)، ثانیاً معرفت و باور به خداوند (حقیقت برتر فراموقعیت) و ثالثاً کشف عناصر موقعیت و برقراری نسبت بین آن‌ها با خداوند متعال (مبدأ و مقصد هستی) است.

ب- مفاهیم کلیدی خاص: فرایند: مهم‌ترین مفهوم ناظر به بیان ماهیت تربیت را، با عنایت به تغییر مداوم آدمی در طی حیات و تأثیرپذیری این نوع تغییر از شرایط اجتماعی، مفهوم فرآیند است. فرآیند، ناظر به عمل اجتماعی مستمر، تدریجی، هدفمند، یک‌پارچه، پویا و انعطاف پذیر است، که باید متناسب با مراحل تحول وجودی افراد طراحی شود و توسط عوامل گوناگون، در قالب انواع مختلف، با پشتیبانی ارکان زندگی اجتماعی و حتی‌الامکان به صورت هماهنگ با دیگر عوامل اجتماعی مؤثر، صورت پذیرد.

تعامل: فرایند تربیت: (عمل زمینه ساز تکوین و تحول اختیاری هویت انسان) را باید تعاملی (کنش و واکنشی دوسویه) بین دو قطب فعال- مربیان و متربیان- به شمار آورد که در آن، علاوه بر ایجاد مقتضیات و برداشتن موانع (امر ضروری مورد تأکید مربیان)، لازم است حضور فعال متربیان را در این حرکت و کوشش اختیاری ایشان برای استفاده مناسب از این زمینه‌سازی مورد ملاحظه قرار داد، که این امر عمل دوسویه متربیان و مربیان را برای موفقیت فرایند تربیت ایجاب می‌نماید.

نگته برتر: در نگاه اسلامی، مربیان با متربیان از نظر تحقق (بالفعل) شایستگی‌های موردنظر و نوع تلاش جهت تمهید مقدمات اکتساب آن‌ها، در یک سطح قرار ندارند و گام نخست و محوری در این فرایند را مربیان با فراهم آوردن شایسته مقتضیات رشد متربیان و رفع موانع آن بر می‌دارند.

مربیان: مجموعه‌ای از افراد نسبتاً رشدیافته، دلسوز و خیرخواهی که به لحاظ کسب شایستگی‌های فردی و جمعی و تحقق مراتب قابل توجهی از حیات طیبه در وجود خویش، مسئولیت سنگین کمک به هدایت دیگران و زمینه‌سازی برای رشد و تحول وجودی افراد دیگر را در راستای شکل‌گیری و پیشرفت مداوم جامعه صالح بر عهده گرفته‌اند.

متربیان: افرادی که مخاطبان اصلی فرایند دوسویه تربیت‌اند و از استعداد و توانایی بالقوه برای حرکت آگاهانه و اختیاری به سوی مراتب کمال برخوردارند، ولی در حال حاضر شایستگی‌های لازم را جهت درک و بهبود موقعیت خود و دیگران ندارند، لذا به راهنمایی و مساعدت دیگران در این زمینه و در راستای تکوین و تعالی پیوسته هویت خویش نیازمندند.

زمینه‌سازی: فراهم نمودن شرایط مورد نیاز (ایجاد مقتضیات و علل و عوامل اعدادی) برای حرکت اختیاری و آگاهانه فرد و جامعه به سوی هدف مطلوب، جنبه ایجابی این گونه زمینه‌سازی است؛ زمینه‌سازی در بُعد سلبی نیز معطوف به رفع یا دفع موانع بیرونی و درونی این حرکت آگاهانه و اختیاری است. لذا لازم است این گونه زمینه‌سازی در هر دو جنبه ایجابی و سلبی به صورتی باشد که با اصل وجود آزادی‌تکوینی انسان و لزوم تحقق اختیار او در اعمال و حرکات خویش منافات پیدا نکند.

 هدایت: جهت‌دهی حرکت آگاهانه و اختیاری افراد جامعه است در مسر دست یابی به هر نوع کمال شایسته‌ای که بتواند در راستای غایت زندگی انسان (قرب الی‌الله) و مراتب مختلف آن قرار گیرد. در نگرش اسلامی هدایت دارای دو وجه ارائه طریق (راهنمایی مقصد حرکت و نشان دادن طریق رسیدن به آن مقصد) و رساندن به مطلوب (کمک برای حرکت آگاهانه و اختیاری در راه رسیدن به مقصد) است.

 آماده شدن: تحقق همه ابعاد و مراتب حیات طیبیه، بر وجود آمادگی در افراد جامعه برای انتخاب و التزام آگاهانه و اختیاری نظام معیار اسلامی و کسب شایستگی‌های فردی و جمعی لازم جهت درک و اصلاح خود و دیگران بر این مبنا، استوار است.

 کسب شایستگی‌های لازم: منظور از شایستگی‌ها مجموعه‌ای ترکیبی از صفات، توانمندی‌ها و مهارت‌های فردی و جمعی ناظر به همه جنبه‌های هویت (در ابعاد فردی و جمعی) است، که متریبان در جهت درک موقعیت خود و دیگران و عمل فردی و جمعی برای بهبود مستمر آن بر اساس نظام معیار اسلامی، باید این گونه شایستگی‌ها را «کسب» کنند. مفهوم «کسب شایستگی»، ناظر به عمل آگاهانه و اختیاری متریبان طی فرایند مستمر تربیت است که ایشان در زمینه‌های معرفتی، انگیزشی، آزادی و عملی فراهم شده از سوی مربیان برای تکوین و تعالی پیوسته هویت فردی و جمعی خویش در راستای شکل‌گیری و پیشرفت جامعه صالح انجام می‌دهند. **موقعیت محور؛ جامعه و ترکیبی؛ مداوم؛ آگاهانه و ارادی؛ تکیه بر نظام معیار اسلامی**

 تعریف تربیت: «تربیت عبارت است از فرایند تعاملی زمینه ساز تکوین و تعالی پیوسته هویت متریبان، به صورتی یک پارچه و مبتنی بر نظام معیار اسلامی، به منظور هدایت ایشان در مسیر آماده شدن جهت تحقق آگاهانه و اختیاری مراتب حیات طیبیه در همه ابعاد».

 تبیین ویژگی‌های تعریف:

 تکیه بر نظام معیار اسلامی: مهم‌ترین ویژگی تربیت در این تعریف، اتکای همه عناصر و مؤلفه‌های آن بر نظام معیار اسلامی است، یعنی مبانی و ارزش‌هایی که از تعالیم اسلامی گرفته شده‌اند یا با آن‌ها سازگارند.

 توجه به مفاهیم اساسی قرآنی: مهم‌ترین مؤلفه‌های تعریف برگزیده و مبانی و مفروضات آن، مفاهیم و تعبیری است که به طور صریح یا به صورت ضمنی از قرآن کریم و متون اسلامی در خصوص فرایند تحول وجود آدمی برگرفته شده است. **تأکید بر تکوین و تعالی پیوسته هویت:** در این تعریف، به جای مفهوم «نفس»، مفهوم «هویت» محور فرایند تربیت قرار گرفته است. به سخن دیگر، بر خلاف علمای اخلاق که موضوع اخلاق را «نفس» تعریف کرده‌اند، در این جا «هویت متربی» به منزله موضوع فرایند تربیت - در جنبه فردی و اجتماعی آن - محسوب شده است. زیرا با توجه به نگرش اسلامی به انسان، می‌توانیم هدف کلی فرایند تربیت، را تکوین و تعالی پیوسته هویت فردی و جمعی آن هم از طریق درک موقعیت خویش و دیگران و عمل برای بهبود آن بر اساس انتخاب و التزام به نظام معیار اسلامی بدانیم و نقش اصلی فرایند تربیت نیز نقش آفرینی در این روند و زمینه‌سازی جهت هدایت افراد جامعه به مسیر تکوین و تعالی پیوسته هویت فردی و جمعی خویش باشد.

 تأکید بر درک و آگاهی: آگاهانه بودن، ویژگی مهم هرگونه تکاپوی تربیتی است. ارزش تحولات تربیتی به آگاهانه بودن آن هاست. این نکته حکایت از آن دارد که لازمه هرگونه تحول مثبت در حیثیت‌های وجودی انسان، تحقق آگاهی و بینش و تکیه بر خردورزی و معرفت آدمی است.

توجه به عنصر آزادی و اختیار: ویژگی دیگر هر تکاپوی ارزشمند تربیتی، آزادانه و اختیاری بودن آن است.

همه جانبه نگری: در این تعریف برگزیده، تکوین و تعالی تمام جنبه‌های هویت آدمی شکل‌گیری و پیشرفت مداوم جامعه صالح و توجه به همه شئون حیات طیبه در ابعاد فردی و جمعی به منزله مقاصدی مکمل در جهت تحقق «غایت تربیت» به شکل همه جانبه منظور شده است.

اعتدال و توازن: در ذیل تعریف تربیت، توجه به رشد هماهنگ و متوازن همه جنبه‌های وجود آدمی و تنظیم متعادل عواطف و تمایلات او ملاحظه شده است. تعبیر قرآنی «امت وسط» نیز ناظر به این ویژگی جامعه صالح و آحاد آن است.

توجه به شکوفایی فطرت همسو با رشد استعدادها و تنظیم متعادل امیال و عواطف: لزوم توجه متعادل به طبیعت و فطرت در فرایند تربیت، به معنای این است که در این فرایند، باید به هر دو دسته از خصوصیات (نوعی و فردی) طبیعی و فطری انسان اهمیت داد. در این صورت، هم از جنبه طبیعی، ویژگی‌های مشترک و تفاوت‌های فردی مربوط به واقعیت فعلیت یافته آدمی مورد توجه قرار می‌گیرد و هم از جنبه فطری، بینش و گرایش اولیه عموم انسان‌ها نسبت به خداوند و امور معنوی لحاظ می‌گردد.

توجه به ایجاد آمادگی برای حیات تیب: فرایند تربیت با زمینه‌سازی مراتب زندگی شایسته اسلامی در همه ابعاد ایفا می‌نماید، همچنان که از این طریق با بسترسازی برای شکل‌گیری جامعه صالح و پیشرفت مداوم آن، یکی از مهم‌ترین مقدمات لازم را برای تحقق حیات طیبه در بعد اجتماعی آن نیز فراهم می‌کند.

تأکید بر حیث اجتماعی تربیت: در این تعریف، ضمن توجه داشتن به نقش فرد، اساساً تربیت عمل اجتماعی هدفمندی تلقی می‌شود که در آن زمینه‌سازی برای هدایت همه افراد جامعه از طریق برقراری رابطه تعاملی بین مربیان و متربیان، علاوه بر حصول وضع مطلوب برای متربیان و غایت و اهداف فردی و اجتماعی ایشان در راستای تحقق غرض معین دیگری - یعنی شکل‌گیری جامعه صالح و پیشرفت مداوم آن - توسط نظام اجتماعی صورت می‌پذیرد، که جنبه اجتماعی فرایند تربیت به شمار می‌آید.

مهم‌ترین مظاهر توجه به جنبه اجتماعی تربیت در تعریف برگزیده عبارت‌اند از: توجه به ابعاد جمعی هویت و بعد اجتماعی حیات طیبه تأکید بر لزوم کسب شایستگی‌های جمعی توسط متربیان، توجه به نقش عوامل و نهادهای سهیم و مؤثر اجتماعی در فرایند تربیت؛ همچنان که در تبیین چرایی تربیت نیز به نتیجه اجتماعی تربیت، رشد و تعالی ظرفیت‌های وجودی افراد جامعه و گسترش و ارتقای تجارب متراکم بشری توجه شده است. برخی از کارکردهای اجتماعی تربیت که عبارت‌اند از: گسترش عدالت‌خواهی و بسط سایر ارزش‌های اساسی اجتماع، پذیرش نظام سیاسی حق و مشارکت در تثبیت و تعالی پیوسته آن، تقویت امنیت ملی، گسترش وحدت ملی و یگانگی اجتماعی.

توجه به چالش‌های فعلی و تحولات آینده: در تعریف برگزیده سعی شده تا برای پاسخ‌گویی به شرایط چالش‌انگیز فعلی و تحولات در پیش روی جوامع معاصر، حاکمیت نگرش تفکیکی و تجزیه‌نگر به زندگی و شخصیت انسان، بر عناصری نظیر دین‌مداری و حرکت در چهارچوب نظام معیار اسلامی، تکوین یک‌پارچه هویت فردی و جمعی و نقش اصلی خود فرد در تکوین و تعالی پیوسته آن، تعامل بین مربیان و متربیان، کسب شایستگی‌های لازم جهت درک موقعیت و عمل فردی و جمعی برای بهبود مداوم آن، تحقق حیات طیبه و همه

سؤالات تالیفی و شبیه‌سازی شده‌ی آزمون استخدامی (تستی)

○ ○ ○ ○ ○

۱- منظور از توسعه در جهان امروزی چیست؟

(۴) توسعه انسانی

(۱) توسعه فرهنگی (۲) توسعه اقتصادی (۳) توسعه اجتماعی

○ ○ ○ ○ ○

۲- متتهای حرکت تکاملی انسان و جهان در قرآن کریم کدام است؟

(۴) تزکیه

(۱) فطرت (۲) معاد (۳) توحید

○ ○ ○ ○ ○

۳- کتاب «دنیای متهور نور» نوشته کیست؟

(۴) دیوید لمان

(۱) آلدوس هاکسی (۲) سیدنی پولار (۳) دزموند مورس

○ ○ ○ ○ ○

۴- از دیدگاه سید مرتضی آوینی مفتاح تمامی شرارت‌ها چیست؟

(۴) تنبلی و تن‌آسایی

(۱) شهوت (۲) لذت‌طلبی (۳) گرایش‌های حیوانی

○ ○ ○ ○ ○

۵- عاملی که بنیان خانواده را در غرب ویران ساخته است کدام است؟

(۱) لذت‌گرایی و تتمع (۲) مصرف‌گرایی (۳) نداشتن فطرت الهی (۴) نداشتن اعتقاد به اصول اخلاقی

○ ○ ○ ○ ○

۶- این نظریه از کیست؟ «اصل تقدم ماده بر روح و تقدم جسم بر روان و اصالت نداشتن نیروهای روانی و ارزش‌های روحی و معنوی از اصول اساسی ما تریالیسم فلسفی است.»

(۴) علامه حلی

(۱) علامه طباطبائی (۲) علامه مطهری (۳) علامه جعفری

○ ○ ○ ○ ○

۷- از دیدگاه آلدوس هاکسلی یکی از مخاطره‌آمیزترین وجوه وضع کنونی چیست؟

(۱) نقش حیاتی تولید جنگ‌افزار در اقتصاد غرب (۲) مخاطرات طبیعی

(۳) مخاطرات انسان ساخت (۴) مخاطرات بیولوژیکی

○ ○ ○ ○ ○

۸- کتاب «سیطره کمیت و علانم آخر زمان» نوشته کیست؟

(۴) آنتونی بارنت

(۱) هنری فورد (۲) آدام اسمیت (۳) رنه گنون

○ ○ ○ ○ ○

۹- هدف از تأسیس بانک در نظام سرمایه‌داری چیست؟

(۱) به‌وجود آوردن سرمایه‌ای که با قدرت سرمایه‌داری مالکیت سرمایه‌دار را گسترش دهد.

(۲) به‌وجود آوردن مالکیت‌های خصوصی بزرگ

(۳) رساندن نیروی لازم کمکی به تأسیسات تولیدی سرمایه‌داری

(۴) همه موارد

○ ○ ○ ○ ○

۱۰- ریشه همه وابستگی‌ها از دیدگاه سیدمرتضی آوینی کدام است؟

(۱) حب نفس یا خودپرستی (۲) نیاز به محبت و توجه

(۳) رهایی از تنهایی (۴) گزینه‌های ۲ و ۳

○ ○ ○ ○ ○

۱۱- کلمه «خیر» در آیه شریفه ۱۸۰ از سوره بقره به چه معناست؟

(۱) طعام (۲) مال (۳) ثواب (۴) نیکی

○ ○ ○ ○ ○

۱۲- با تغییر در غایت و هدف آموزش چه تحولاتی در نظام آموزش رخ می‌دهد؟

(۱) مواد درسی (۲) روش تعلیم (۳) ماهیت نظام آموزشی (۴) گزینه‌های ۱ و ۲

○ ○ ○ ○ ○

۱۳- چه هنگام نظام آموزشی کنونی، نظام تعلیم و تربیت مطلوب خواهد بود؟

(۱) هنگامی که توسعه اقتصادی با روش‌های معمول به تکامل روحی و معنوی منجر شود.

(۲) هنگامی که محیط آموزشی توانایی ارتقای سطح دانش، فرهنگ و اعتقادات دینی را داشته باشد.

(۳) توان بخشیدن به انسان‌ها در جهت توسعه کامل استعدادهای خود

(۴) آینده‌نگری و آینده‌شناسی با توجه به پدیده جهانی‌شدن و زندگی در جوامع فاقد مرز

سوالات تالیفی و شبیه‌سازی شده‌ی آزمون استخدامی (تستی)

- TEST** ☐ ☐ ☐ ☐ ۱- از دیدگاه امام خمینی (ره) حجت قاطع بر جمیع بشر کدام یک از گزینه‌های زیر می‌باشد؟
 (۱) نهج البلاغه (۲) حدیث ثقلین (۳) قرآن کریم (۴) آیه‌ی تطهیر
- TEST** ☐ ☐ ☐ ☐ ۲- بزرگترین دستور زندگی مادی و معنوی بعد از قرآن از دیدگاه امام خمینی (ره) کدام است؟
 (۱) نهج البلاغه (۲) صحیفه سجادیه (۳) کتب اربعه شیعی (۴) صحیفه فاطمیه
- ۳- از دیدگاه بالاترین شخصیت تاریخی که کسی جز خدا و رسول و ائمه‌ی معصومین مقام او را درک نکرده اند، کدام یک از شخصیت‌های زیر می‌باشد؟
 (۱) امام رضا (ع) (۲) امام باقر (ع) (۳) امام حسن مجتبی (ع) (۴) امام سجاد (ع)
- TEST** ☐ ☐ ☐ ☐ ۴- امام خمینی (ره) چه عاملی را، موجب وحدت بین مسلمین دانسته است؟
 (۱) تمسک به قرآن (۲) رعایت دستورات اسلامی (۳) شرکت در مراسم سیاسی و عزاداری ائمه‌ی اطهار (ع) (۴) ایمان به خدا و اطاعت
- ۵- رمز بقای انقلاب اسلامی طبق فرمایشات امام خمینی در وصیت نامه‌ی الهی ایشان کدام است؟
 (۱) از دست ندادن انگیزه‌ی الهی (۲) وحدت (۳) کنار گذاشتن تفرقه و اختلاف (۴) گزینه ۲ و ۳
- TEST** ☐ ☐ ☐ ☐ ۶- توصیه‌ی امام خمینی (ره) به مجلس و دولت چیست؟
 (۱) برقراری عدالت اسلامی در جامعه (۲) وضع قوانین مطابق شرع و احکام مقدسه (۳) حذف قوانین دست و پاگیر (۴) خدمت گذاری به مستضعفان و محرومان
- TEST** ☐ ☐ ☐ ☐ ۷- وصیت امام خمینی به وزارت ارشاد چیست؟
 (۱) تبلیغ حق مقابل باطل (۲) ارائه‌ی چهره‌ی حقیقی جمهوری اسلامی (۳) خنثی کردن تبلیغات رسانه‌های گروهی قدرت‌های بزرگ (۴) هر سه گزینه
- ۸- امام خمینی (ره) در وصیت خود از چه کسانی خواسته است که خود را از بازیهای سیاسی دور نگه دارند؟
 (۱) قوای مسلح (۲) روحانیت (۳) مجلس و دولت (۴) قوه‌ی قضائیه
- TEST** ☐ ☐ ☐ ☐ ۹- مراد از «قرآن مساعد» در دیدگاه امام خمینی (ره) چیست؟
 (۱) زبور آل محمد (۲) نهج البلاغه (۳) ادعیه صحیفه‌ی سجادیه (۴) صحیفه‌ی فاطمیه
- TEST** ☐ ☐ ☐ ☐ ۱۰- از دیدگاه امام خمینی (ره) از مهمات امور کشور کدام یک از گزینه‌های زیر می‌باشد؟
 (۱) لزوم حفظ وحدت (۲) قضاوت (۳) رهبری (۴) لزوم حفظ استقلال

پاسخ‌نامه‌ی کلیدی

سوال	پاسخ	سوال	پاسخ	سوال	پاسخ	سوال	پاسخ	سوال	پاسخ	سوال	پاسخ	سوال	پاسخ
۱	۲	۲۰۱	۱	۱۶۱	۲	۱۲۱	۲	۸۱	۳	۴۱	۲	۱	۲
۲	۲۴۱	۲۰۲	۴	۱۶۲	۱	۱۲۲	۲	۸۲	۱	۴۲	۳	۱	۲
۳	۲۴۲	۲۰۳	۳	۱۶۳	۳	۱۲۳	۱	۸۳	۱	۴۳	۱	۲	۳
۴	۲۴۳	۲۰۴	۴	۱۶۴	۱	۱۲۴	۴	۸۴	۳	۴۴	۱	۳	۴
۵	۲۴۴	۲۰۵	۲	۱۶۵	۱	۱۲۵	۲	۸۵	۴	۴۵	۳	۱	۵
۶	۲۴۵	۲۰۶	۲	۱۶۶	۴	۱۲۶	۴	۸۶	۲	۴۶	۱	۴	۶
۷	۲۴۶	۲۰۷	۲	۱۶۷	۲	۱۲۷	۲	۸۷	۴	۴۷	۴	۴	۷
۸	۲۴۷	۲۰۸	۴	۱۶۸	۴	۱۲۸	۳	۸۸	۳	۴۸	۲	۱	۸
۹	۲۴۸	۲۰۹	۲	۱۶۹	۴	۱۲۹	۱	۸۹	۱	۴۹	۱	۳	۹
۱۰	۲۴۹	۲۱۰	۴	۱۷۰	۲	۱۳۰	۴	۹۰	۳	۵۰	۱	۲	۱۰
۱۱	۲۵۰	۲۱۱	۳	۱۷۱	۴	۱۳۱	۳	۹۱	۱	۵۱	۳	۳	۱۱
۱۲	۲۵۱	۲۱۲	۴	۱۷۲	۴	۱۳۲	۱	۹۲	۲	۵۲	۳	۴	۱۲
۱۳	۲۵۲	۲۱۳	۱	۱۷۳	۴	۱۳۳	۲	۹۳	۲	۵۳	۳	۳	۱۳
۱۴	۲۵۳	۲۱۴	۳	۱۷۴	۴	۱۳۴	۳	۹۴	۴	۵۴	۴	۲	۱۴
۱۵	۲۵۴	۲۱۵	۱	۱۷۵	۲	۱۳۵	۱	۹۵	۴	۵۵	۱	۴	۱۵
۱۶	۲۵۵	۲۱۶	۱	۱۷۶	۲	۱۳۶	۲	۹۶	۱	۵۶	۲	۳	۱۶
۱۷	۲۵۶	۲۱۷	۳	۱۷۷	۴	۱۳۷	۳	۹۷	۴	۵۷	۴	۲	۱۷
۱۸	۲۵۷	۲۱۸	۱	۱۷۸	۲	۱۳۸	۳	۹۸	۱	۵۸	۲	۱	۱۸
۱۹	۲۵۸	۲۱۹	۲	۱۷۹	۱	۱۳۹	۲	۹۹	۲	۵۹	۲	۴	۱۹
۲۰	۲۵۹	۲۲۰	۴	۱۸۰	۲	۱۴۰	۴	۱۰۰	۲	۶۰	۴	۴	۲۰
۲۱	۲۶۰	۲۲۱	۳	۱۸۱	۴	۱۴۱	۱	۱۰۱	۳	۶۱	۱	۳	۲۱
۲۲	۲۶۱	۲۲۲	۳	۱۸۲	۲	۱۴۲	۴	۱۰۲	۱	۶۲	۲	۲	۲۲
۲۳	۲۶۲	۲۲۳	۳	۱۸۳	۳	۱۴۳	۱	۱۰۳	۱	۶۳	۳	۳	۲۳
۲۴	۲۶۳	۲۲۴	۳	۱۸۴	۱	۱۴۴	۴	۱۰۴	۱	۶۴	۴	۳	۲۴
۲۵	۲۶۴	۲۲۵	۴	۱۸۵	۱	۱۴۵	۱	۱۰۵	۴	۶۵	۳	۱	۲۵
۲۶	۲۶۵	۲۲۶	۴	۱۸۶	۴	۱۴۶	۴	۱۰۶	۱	۶۶	۱	۲	۲۶
۲۷	۲۶۶	۲۲۷	۲	۱۸۷	۴	۱۴۷	۱	۱۰۷	۱	۶۷	۴	۴	۲۷
۲۸	۲۶۷	۲۲۸	۳	۱۸۸	۲	۱۴۸	۴	۱۰۸	۴	۶۸	۴	۲	۲۸
۲۹	۲۶۸	۲۲۹	۱	۱۸۹	۱	۱۴۹	۴	۱۰۹	۲	۶۹	۲	۲	۲۹
۳۰	۲۶۹	۲۳۰	۲	۱۹۰	۲	۱۵۰	۳	۱۱۰	۱	۷۰	۲	۳	۳۰
۳۱	۲۷۰	۲۳۱	۱	۱۹۱	۴	۱۵۱	۳	۱۱۱	۳	۷۱	۲	۲	۳۱
۳۲	۲۷۱	۲۳۲	۲	۱۹۲	۳	۱۵۲	۴	۱۱۲	۴	۷۲	۴	۴	۳۲
۳۳	۲۷۲	۲۳۳	۳	۱۹۳	۳	۱۵۳	۱	۱۱۳	۱	۷۳	۴	۳	۳۳
۳۴	۲۷۳	۲۳۴	۲	۱۹۴	۴	۱۵۴	۴	۱۱۴	۴	۷۴	۱	۳	۳۴
۳۵	۲۷۴	۲۳۵	۴	۱۹۵	۲	۱۵۵	۴	۱۱۵	۲	۷۵	۴	۳	۳۵
۳۶	۲۷۵	۲۳۶	۳	۱۹۶	۴	۱۵۶	۲	۱۱۶	۲	۷۶	۱	۳	۳۶
۳۷	۲۷۶	۲۳۷	۴	۱۹۷	۴	۱۵۷	۱	۱۱۷	۴	۷۷	۲	۲	۳۷
۳۸	۲۷۷	۲۳۸	۲	۱۹۸	۳	۱۵۸	۴	۱۱۸	۲	۷۸	۳	۱	۳۸
۳۹	۲۷۸	۲۳۹	۲	۱۹۹	۳	۱۵۹	۱	۱۱۹	۱	۷۹	۲	۲	۳۹
۴۰	۲۷۹	۲۴۰	۴	۲۰۰	۲	۱۶۰	۳	۱۲۰	۱	۸۰	۳	۴	۴۰